

Dosarul nr. 3ra-1051/21

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov)

Î N C H E I E R E

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Nina Vascan
Victor Burduh
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Stepan Gheorghe Piron, Simion Dragan, Anna Maslenicova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea depusă de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei cu privire la confirmarea legalității rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei din 19 septembrie 2021 pe câteva circumscripții electorale, și la contestațiile candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare UTA Găgăuzia Stepan Gheorghe Piron, Simion Dragan, Anna Maslenicova cu privire la declararea alegerilor la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei nevalabile, și anularea proceselor-verbale privind rezultatul numărării voturilor,

împotriva hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a respins:

- contestația candidatului la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei pe circumscripția electorală nr.26 Stepan Gheorghe Piron,
- contestația candidatului la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei pe circumscripția electorală nr.26, Simion Dragan,
- contestația candidatului la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei pe circumscripția electorală nr.17, s.Cioc-Maidan, Anna Maslenicova.

S-a admis cererea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei privind confirmarea valabilității rezultatelor alegerilor și declararea ca fiind valabile mandatele deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei în unele circumscripții electorale.

S-a validat legalitatea și rezultatele alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, care au avut loc la data de 19 septembrie 2021, și s-au declarat valabile mandatele deputaților aleși,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2021, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei a depus la Curtea de Apel Comrat cerere cu privire la confirmarea rezultatelor și validarea

mandatelor deputaților în Adunarea Populară a UTA Găgăuzia, din 19 septembrie 2021, pentru 18 circumscripții electorale.

La 22 septembrie 2021, de către candidatul la funcția de deputat al Adunării Populare UTA Găgăuzia, Stepan Piron a fost depusă contestație privind nevalidarea alegerilor în Adunarea Populară a UTA Găgăuzia din 19 septembrie 2021, în birourile electorale de circumscripție nr.48 și 49 Chirsova.

Tot la 22 septembrie 2021, a fost depusă contestația lui Simion Dragan împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, birourile electorale de circumscripție nr.48 și 49 privind renumărarea voturilor pentru birourile electorale de circumscripție nr. 48, 49 pe circumscripția electorală nr.26 Chirsova, pentru alegerile deputaților Adunării Populare UTA Găgăuzia din 19 septembrie 2021.

La 24 septembrie 2021, de către candidatul la funcția de deputat al Adunării Populare UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.17, s.Cioc-Maidan, Anna Maslenicova a fost depusă contestația împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la recunoașterea ilegalității și anularea Hotărârilor Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.67/3 (322) și nr.67/4 (323) din 22 septembrie 2021, recunoașterea nulității a 3 buletine de vot, folosite de grupul mobil al secției de votare nr.66, obligarea comisiei secției de votare nr.66 și a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei de a prezenta buletinele folosite pentru votare cu ajutorul grupului mobil și borderoului de numărare a voturilor în instanța de judecată, precum și conexarea procedurii în baza Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.67/3 din 22 septembrie 2021.

Prin hotărârea Curții de Apel Comrat din 02 octombrie 2021 s-a respins contestația candidatului la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei pe circumscripția electorală nr. 26 Stepan Piron Gheorghii, contestația candidatului la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.26, Dragan Simion și contestația candidatului la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.17, s.Cioc-Maidan, Maslenicova Anna.

S-a admis cererea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei privind confirmarea valabilității rezultatelor alegerilor și declararea ca fiind valabile mandatele deputaților în Adunarea Populară UTA Găgăuzia în unele circumscripții electorale.

S-a validat legalitatea și rezultatele alegerilor deputaților în Adunarea Populară UTA Găgăuzia, care au avut loc la 19 septembrie 2021, și s-au declarat valabile mandatele deputaților aleși în următoarele circumscripțiile electorale:

- Iurcenco Elena Anatoli, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr. 7 Ceadâr-Lunga;

- Toporaș Alexandr Gheorghii, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr. 8 Vulcănești;

- Topal Dmitri Pantelei, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr. 9 Vulcănești;

- Dinjos Alexandr Petru, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.11 Avdarma;

- Caraja Ivan Danil, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.14 Beșghioz;
- Chiosea Leonid Nicolai, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.16 Cișmichioii;
- Ianioglo Fiodor Petru, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.17 Cioc-Maidan;
- Raia Nicolai Ilia, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.18 Dezghincea;
- Andrușoi Nicolai Ilia, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.19 Joltai;
- Constantinov Dmitri Gheorghii, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.21 Ferapontievca;
- Gaidarji Valentin Ivan, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.23 Carbolia;
- Diulgher Alexandr Dmitri, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.24 Cazaclia;
- Jelezoglo Mihail Nicolai, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.25 Chiriet-Lunga;
- Sarioglo Stepan Gheorghii, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.26 Chirsova;
- Manastârlî Dmitri Iordan, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr. 31 Copceac;
- Ormanji Nicolai Nicolai, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.32 Cotovschi;
- Uzun Ilia Simion, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.33 Chioselia Rusă;
- Cimpoș Serghei Constantin, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.35 Tomai.

În motivarea soluției adoptate, Curtea de Apel Comrat a statuat că prin decizia completului de contencios administrativ al Curții de Apel Comrat din 01 octombrie 2021 s-a admis parțial demersul candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare UTA Găgăuzia Stepan Piron și Simion Dragan cu privire la numărarea repetată a voturilor în birourile Electorale ale secțiilor de votare nr.48 și 49 pe circumscripția electorală nr.26 Chirsova, în cadrul alegerilor deputaților Adunării Populare UTA Găgăuzia, care au avut loc la 19 septembrie 2021, dispunând obligarea Comisei Electorale Centrale a Găgăuziei și birourilor Electorale ale secțiilor de votare nr.48 și 49 pe circumscripția electorală nr.26 Chirsova, în termen de până la 02 octombrie 2021, ora 14.00, să efectueze renumărarea voturilor cu participarea persoanelor cointeresate.

În conformitate cu actul cu privire la rezultatele numărării repetate a buletinelor de vot cu voturile valabile pentru fiecare concurent electoral în parte, a buletinelor de vot nevalabile și celor anulate în cadrul alegerilor deputaților Adunării Populare UTA Găgăuzia din 19 septembrie 2021, întocmite de biroul electoral al secției de votare nr.48, s-au constatat următoarele erori: în mapă cu buletinele nefolosite și cele stinse

s-au depistat 14 buletine fără ștampila „anulat”, iar în mapa cu buletinele valabile a candidatului la funcția de deputat al Adunării Populare UTA Găgăuzia, S.Sarioglo s-a depistat un buletin de vot în susținerea candidatului la funcția de deputat al Adunării Populare UTA Găgăuzia, Neicovcen Vasile.

Instanța a reținut că, potrivit procesului-verbal privind rezultatele numărării repetate a voturilor întocmit de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei, s-au constatat următoarele: - numărul de alegători incluși în listele electorale – 2137; - numărul de alegători incluși în listele suplimentare – 36; - numărul de alegători care au primit buletinele de vot – 845; - numărul ce determină diferența între numărul buletinelor de vot primite de alegători și numărul de alegători ce au participat la votare – 0; - numărul buletinelor de vot recunoscute nevalabile (extrase din urna de vot și recunoscute nevalabile) – 12.

Pentru candidatul Sarioglo Stepan au fost 420 de voturi, pentru candidatul Șicheli Valentina - 50 de voturi, pentru candidatul Neicovcen Vasili - 69 de voturi, pentru candidatul Stepan Piron - 234 de voturi și pentru candidatul Simion Dragan - 60 de voturi. Voturi valabile au fost recunoscute un număr de 833 de buletine de vot. Completul a conchis că, în rezultatul numărării repetate a voturilor, cu un vot mai puțin a luat candidatul S.Sarioglo S., iar V.Neicovcen - cu un vot mai mult.

Astfel, Curtea de Apel Comrat a constatat că, în urma renumărării voturilor în cadrul alegerilor ce au avut loc la 19 septembrie 2021, la birourile Electorale ale secțiilor de votare nr.48 și 49 pe circumscripția electorală nr.26 Chirsova, deși s-au comis unele încălcări, ele nu pot influența asupra rezultatelor alegerilor.

Referitor la obiecțiile din contestații invocate de reclamantii Simion Dragan, Stepan Piron precum că, la desfășurarea alegerilor, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei nu a ținut cont de faptul că numărul de buletine de vot oferite nu corespunde cu numărul real de alegători din s.Chirsova, instanța de fond atestă că alegătorii sunt în drept să conteste la organul electoral neincluderea sau excluderea lor din listele electorale, cât și referitor la greșelile admise la scrierea datelor despre alegători. Respectiv, ținând cont de atribuțiile stabilite prin lege, birourile electorale teritoriale sunt în drept de a modifica listele electorale.

Instanța de fond a conchis că lipsesc careva probe că Simion Dragan, Stepan Piron au solicitat Comisiei Electorale Centrale a UTA Găgăuzia sau biroului Electoral modificarea listelor electorale înaintea zilei alegerilor, ori au depus o contestație împotriva acestor liste. Înaintea zilei alegerilor listele electorale au fost plasate în incinta secțiilor de votare.

Instanța de fond a constatat că numărul buletinelor de vot tipărite nu poate depăși numărul alegătorilor stabiliți de organele administrației publice locale, la caz, Primăria s.Chirsova și incluși în listele electorale.

În rezultatul cercetării și aprecierii probelor prezentate de părți, instanța de fond nu a identificat temei, pentru a fi recunoscute nevalabile rezultatele alegerilor desfășurate la 19 septembrie 2021, în cadrul Adunării Populare UTA Găgăuzia, în birourile Electorale ale secțiilor de votare nr.48 și 49 din s.Chirsova și anularea proceselor-verbale cu privire la numărarea voturilor, întocmite de birourile Electorale

ale secțiilor de votare nr.48 și 49 la 19 septembrie 2021, în urma cărui fapt contestațiile depuse de Simion Dragan și Stepan Piron au fost respinse.

Referitor la contestația Annei Maslenicova, candidat la funcția de deputat al Adunării Populare UTA Găgăuzia pe circumscripția electorală nr.17 s.Cioc-Maidan, Instanța de fond a relevat că reclamanta a contestat Hotărârile Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.67/3 (322) și 67/4 (323) din 22 septembrie 2021, adoptate la cererea observatorului electoral Anatoli Cobolschi, solicitând anularea acestora. În conținutul contestației, a indicat că în momentul desfășurării alegerilor, în secția de votare nr.66, directorul unui liceu, cu un grup de oameni în număr de 7 persoane au făcut agitație electorală, îngreunând accesul liber al persoanelor. De mai multe ori li s-au făcut observații, momentul respectiv a fost fixat video. La 22 septembrie 2021, în rezultatul examinării cererii depuse de observatorul Anatoli Cobolschi, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei a adoptat Hotărârea nr.67/3 (322) prin care a refuzat în admiterea cererii, în legătură cu faptul că aceasta a fost înaintată de o persoană neîmputernicită și din motivul omiterii termenului. La 20 septembrie 2021, observatorul Anatoli Cobolschi a înaintat o cerere la Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei prin care a solicitat anularea buletinelor colectate prin intermediul urnei mobile și desfășurarea alegerilor repetate la secția de votare nr.66. În motivarea cererii a invocat că, la momentul deplasării grupului mobil, Anatolii Cîssa și Aliena Jovîri, la întoarcere în secția de votare au eliberat 3 buletine de vot fără a completa datele privind IDNP-ul alegătorilor, după care le-au aruncat în urna mobilă. Acest fapt este înregistrat cu mijloace tehnice, cu anunțarea poliției. Circumstanțele descrise au fost fixate de o organizație internațională. La 22 septembrie 2021, în rezultatul examinării cererii, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei a adoptat Hotărârea nr.67/4 (323) prin care a refuzat în admiterea cererii în legătură cu faptul că aceasta este înaintată de o persoană neîmputernicită și din motivul omiterii termenului.

Verificând argumentele invocate în contestație, Instanța de fond a ajuns la concluzia privind netemeinicia acesteia. Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei nu este competentă în a trage persoane la răspundere pentru contravențiile comise, de aceea nu există temei pentru anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 67/4 (323).

Referitor la anularea a trei buletine de vot utilizate de un grup mobil din secția de votare nr.66, instanța de fond a reiterat că acestea sunt depersonalizate și nu este posibil de stabilit în favoarea cui s-au oferit voturile, însă a explicat că diferența de trei voturi, în cazul de față nu influențează rezultatele alegerilor.

Reieșind din aceste circumstanțe Curtea de Apel Comrat nu a identificat temeiuri pentru a respinge cererea depusă de Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei cu privire la confirmarea legalității rezultatelor alegerilor din 19 septembrie 2021 și validarea mandatelor deputaților în Adunarea Populară UTA Găgăuzia, pe unele circumscripții electorale.

La 04 octombrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Comrat, Stepan Gheorghe Piron a depus cerere de recurs nemotivată în limba rusă, solicitând casarea hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a contestației.

Ulterior, la 11 octombrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Stepan Gheorghe Piron a expediat cererea de recurs motivată în limba rusă, solicitând casarea hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a contestației.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o neîntemeiată prin faptul că, instanța nu a ținut cont de încălcările admise pe parcursul desfășurării alegerilor: publicarea listelor electorale cu întârziere, neinclusiunea alegătorilor în listele electorale, includerea în liste a persoanelor decedate etc.

La 05 octombrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Comrat, Anna Maslenicova a depus cerere de recurs nemotivată, în limba rusă, solicitând casarea hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a contestației.

Ulterior, la 08 octombrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții Supreme de Justiție, Anna Maslenicova a depus în mod repetat cerere de recurs motivată, în limba rusă, solicitând casarea hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a contestației.

Tot la 05 octombrie 2021, recurs împotriva hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat a depus Simion Dragan, iar la 08 octombrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Simion Dragan a depus cerere de recurs motivată în limba rusă și de stat, solicitând casarea hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat și pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a contestației.

În motivarea recursului Simion Dragan a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o neîntemeiată prin faptul că, deși au fost depistate încălcări în timpul alegerilor care au fost confirmate în ședință, instanța nu le-a dat o apreciere corespunzătoare după cum prevede legislația în vigoare.

A menționat că orice date care indică asupra unei falsificări depistate în cursul alegerilor, atrage după sine anularea rezultatelor acestora.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la caz se contestă validarea rezultatelor alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, în unele circumscripții electorale.

Respectiv, speței sunt aplicabile art.5 alin.(3) din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 în raport cu art.2 alin. (2) din Codul administrativ, potrivit căror, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod, inclusiv la termenul de depunere a recursului împotriva hotărârii judecătorești, sunt aplicabile normele Codului electoral al UTA Găgăuzia nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015, care față de Codul administrativ sunt norme juridice speciale aplicabile anumitor categorii de raporturi sociale și/sau subiecți strict determinați.

Astfel, conform art.69 alin.(8) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, hotărârea instanței de judecată poate fi contestată în termen de 3 zile de la pronunțare.

Din materialele cauzei rezultă că hotărârea Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 02 octombrie 2021.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile depuse Simion Dragan, Stepan Piron și Anna Maslenicova la 05 octombrie 2021 și respectiv 04 octombrie 2021, sunt în termen.

La 11 octombrie 2021, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, în adresa Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, prin intermediul poștei electronice, au fost expediate copiile recursurilor depuse de Simion Dragan, Stepan Piron și Anna Maslenicova, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, cu posibilitatea de a depune referințe, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

La 12 octombrie 2021, prin încheierea Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, a fost acordat termen până la 12 octombrie 2021, ora 14:00: 1) recurentului Stepan Piron pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție (sediul: mun. Chișinău, str. Petru Rareș, nr.18) a cererii de recurs motivate împotriva hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, semnată corespunzător, redactată cu traducere în limba de stat; 2) recurentului Simion Dragan pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție (sediul: mun. Chișinău, str. Petru Rareș, nr.18) a cererii de recurs motivată împotriva hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, semnată corespunzător; 3) recurenteii Anna Maslenicova pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție (sediul: mun. Chișinău, str. Petru Rareș, nr.18) a cererii de recurs împotriva hotărârii din 02 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, redactată cu traducere în limba de stat.

Prin notificarea expediată electronic la 12 octombrie 2021, la adresele de email de pe care au fost expediate recursurile, Curtea Supremă de Justiție a comunicat recurenților despre necesitatea înlăturării neajunsurilor. De asemenea, încheierea a fost plasată pe portalul Curții Supreme de Justiție.

Ulterior, prin încheierea din 12 octombrie 2021, termenul de înlăturare a neajunsurilor a fost prelungit până la 13 octombrie 2021, ora 14.00.

La 13 octombrie 2021, de către Stepan Piron și Simion Dragan au fost depuse recursurile motivate, semnate în original și traduse în limba de stat, conformându-se cerințelor instanței.

Examinând recursurile depuse de Simion Dragan, Stepan Piron și Anna Maslenicova în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile, din următoarele motive.

Potrivit art.68 alin.(6) din Codul Electoral al UTA Găgăuzia, contestațiile depuse în instanțele de judecată se examinează în corespundere cu prevederile Codului de Procedură Civilă și Codul Administrativ.

În conformitate cu art.246, alin.(1), (2) din Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când: f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art.244 alin.(2), art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(2), iar recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Prin încheierile Completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2021, recurenților le-a fost acordat termen pentru a prezenta recursurile motivate semnate în modul corespunzător, iar pentru Stepan Piron și Anna Maslenicova, traduse în limba de stat până la 13 octombrie 2021, ora 14.00.

Anna Maslenicova nu și-a exercitat obligațiile sale procesuale și nu a înlăturat în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție neajunsurile din cererea de recurs și nu a prezentat instanței recursul motivat tradus în limba de stat, după cum prevăd dispozițiile coroborate ale art.244 alin.(2) și art.233 alin.(2) din Codul administrativ.

Instanța de recurs observă că, la caz, cererea depusă de recurenta Anna Maslenicova este redactată și depusă în limba rusă, adică într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

La aspectul dat, art.26 din Codul administrativ, stipulează că limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație.

Prin Hotărârea nr.17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr.3465-XI din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești. Curtea a notat că potrivit art.74 alin. (1) din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art.118 din Constituție, art.24 din Codul de procedură civilă, art.16 din Codul de procedură penală și art.9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art.118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art.13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Principiul utilizării limbii oficiale impune obligația participanților la proces de a se conforma condițiilor de admisibilitate a cererii de chemare în judecată, cererii de apel și cererii de recurs, *inter alia* de a fi redactate în limba în care se desfășoară procedura judiciară, adică în limba de stat - limba română.

Însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului a observat că dreptul de acces la instanță nu este unul absolut și se pot impune anume limitări; acestea sunt implicit admise, deoarece dreptul de acces „prin natura sa, presupune reglementarea sa de către stat, reglementare care poate varia în timp și spațiu, în concordanță cu nevoile și resursele comunității și ale indivizilor” (a se vedea *Stanev vs Bulgaria* [Marea Cameră], 17 ianuarie 2012, §230; *Pasquiuni vs San Marino*, 2 mai 2019, §156).

Condițiile de admisibilitate a unei căi de atac pot fi aplicate dacă nu reduc substanța dreptului de acces la un tribunal și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, §24; *Graciova vs Republica Moldova*, 24 ianuarie 2019, §§23-24). Limitările într-o cale extraordinară de atac pot fi mai stricte decât cerințele instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, §64; *Samardzic vs Croația*, 20 iulie 2017, §28; *Zubac vs Croația* [Marea Cameră], 5 aprilie 2018, §82)

În aceste condiții, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, în cazul când cererea de recurs este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, justițiabilului i se va indica acest neajuns și i se va acorda un termen pentru înlăturarea acestuia. Dacă cererea de recurs se va perfecta în limba de stat sau va fi însoțită de o traducere oficială a textului

acesteia, atunci se va considera depusă la data inițială.

Totodată, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanților la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

În cazul din speță, recurenta Anna Maslenicova nu s-a conformat exigențelor legale impuse și dispozițiilor instanței, și nu a anexat traducerea cererii de recurs.

Completul consideră că recurenta Anna Maslenicova, fiind interesată de soluționarea prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor și să înlătore neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului ca inadmisibil în temeiul art.246 alin. (2) lit.f) coroborat cu art.244 alin.(2) și art.233 alin.(2) din Codul administrativ.

Referitor la recursurile depuse de Stepan Piron și Simion Dragan, examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246, alin.(1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil, bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care, pe cale de consecință, nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel

ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărârea din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În recursurile depuse de Stepan Piron și Simion Dragan nu se invocă erori de drept, reiterând argumentele care au fost expuse în contestațiile examinate de instanța de fond, exprimându-și critica subiectivă față de soluția instanței.

Criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de fond.

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de Simion Dragan, Stepan Piron și Anna Maslenicova.

În conformitate cu art.art.26, 230, art.236 alin.(2) și art.246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile depuse de Simion Dragan, Stepan Piron și Anna Maslenicova se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Nina Vascan

judecătorii

Victor Burduh

Aliona Miron